

УТРИМАННЯ ТА СПІВІСНУВАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДИН LORICARIIDAE, POECILIIDAE ТА CHARACIDAE В АКВАРІУМІ

Дмитрук Вікторія Сергіївна

Магістр

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Підводний світ завжди цікавив людину, але досить довгий проміжок часу залишався недоступним для неї. Перша згадка про своєрідні акваріуми датується ще 5 тис. р. до н.е. в Єгипті. В ті часи в ставках тримали або яскравих риб або ж риб з незвичною формою тіла. Найбільшого розвитку акваріумістика вперше набула в Китаї, Японії, Кореї та Таїланді [1]. Сьогодні ж побачити акваріум у закладі освіти, офісному приміщенні чи приватному будинку це звична справа. Водні мешканці не вимагають цілодобового нагляду, тому чудово підходять для людей, у яких мало вільного часу. Але перед тим, як утримувати рибку або будь-яких інших тварин необхідно вивчити базову інформацію для комфортного їх перебування в акваріумі.

Серед акваріумістів, зокрема початківців, найбільшою популярністю користуються риби родин Коропові (Cyprinidae), Лорикарієві (Loricariidae), Пецилієві (Poeciliidae), Харацинові (Characidae) та Цихлові (Cichlidae). Залежно від вподобань власника, розмірів акваріума та низки супроводжуючих факторів обирають таких представників риб як: гупі, скалярії, бурбуси, мечоносці, гурами тощо. Проте передусім необхідно звернути увагу на біологічні особливості та характер поведінки майбутніх поселенців.

Представники родини Poeciliidae належить до живонароджуваних риб. Їх мальки відразу після народження здатні до самостійного харчування. Проте, необхідно слідкувати за раціоном дорослих особин, в разі нестачі їжі, вони можуть з'їсти своє потомство. Тому мальків краще тримати в окремому акваріумі. Всі живородні риби їдять досить багато, тому їх раціон може бути різноманітним і включати мотиль, дафнії, сухі та заморожені корми. Особливістю пецилієвих є здатність адаптуватися до змін оточуючого середовища, хоча трапляються й винятки.

Характерний представник пецилієвих Мечоносець зелений (*Xiphophorus hellerii* Heckel, 1848). Дорослі особини виростають до 10 см, самці зазвичай трохи менші за самиць і мають хвостовий плавець мечоподібної форми [2]. Через високу життєздатність їх рекомендують акваріумістам початківцям. Вони цінуються через те, що досить легко схрещуються і в результаті можна отримати селекційні форми з червоним, тигровим, чорним або іншим забарвленням [1]. Не бажано селити по сусідству з мечоносцями риб із вуалеподібними плавниками, оскільки вони можуть їх з легкістю пообкушувати.

Гупі (*Poecilia reticulata* Peters, 1859) невеликі за розміром (до 6 см), невибагливі та легко розмножуються в акваріумі. Розрізняють одинадцять порід

риб за формою хвостового плавця [1]. Гупі добре підходить для селекційних досліджень, а завдяки яскравому забарвленню та різноманітності форм вони користуються великою популярністю. Ці зграйні риби миролюбні та спокійні, через що і можуть вжитися з більшістю мешканцями акваріума.

Молінезія (*Poecilia sphenops* Valenciennes, 1846) штучно виведена чорна форма з природної (сірої) і найбільш примхлива до температурного режиму середовища ніж інші живородні риби. В умовах акваріума дорослі особини виростають до 8 см. Чорна молінезія має дві форми плавців: круглу та трикутну [3]. Деякі породи на відміну від інших риб потребують ще й спеціального хімічного складу води. Крім того до їх раціону має входити корм на рослинній основі [4]. Молінезії добре ладнають між собою і без проблем уживаються з сусідами по акваріуму близьких до них розмірами.

Популярними зграйними рибами серед акваріумістів є неони родини Characidae. Дорослі особини досягають 4-5 см, можуть харчуватися як живим, так і сухим дрібним кормом. Вирізняють їх червону та чорну форму. В акваріумістиці поширені Неон зелений (*Paracheirodon simulans* Gery, 1963), Неон блакитний (звичайний) (*P. innesi* Myers, 1936) та Неон червоний (*P. axelrodi* Schultz, 1956). Порівняно з вищезазначеними представниками пецилієвих, неони набагато вибагливіші до якості і температури води та складніше акліматизуються. Для комфортного перебування в акваріумі їм необхідно багато водоростей [2, 4]. Займатися розведенням неонів краще досвідченому акваріумісту, оскільки для їх нересту необхідні специфічні показники води, які важко досягти без спеціальних засобів.

Представники родини Loricariidae приваблюють акваріумістів своєю незвичною формою в порівнянні з іншими рибами, легкістю в утриманні та невибагливістю. Їх можна тримати поодиноці, парами або навіть невеликими групами, якщо вистачає об'єму акваріума.

З лорикарієвих користуються популярністю Анциструс звичайний (*Ancistrus dolichopterus* Kner, 1854) та Анциструс зірчастий (*A. Hoplogenys* Günther, 1864). Дорослі особини можуть досягати 15 см, самці на відміну від самок на голові мають рогоподібні нарости. Завдяки специфічній будові ротової порожнини у формі присоски сомики частково чистять акваріум від надлишку водоростей [2]. Для комфортного існування анциструсів треба подбати про укриття, де вони зможуть ховатися від інших риб і в майбутньому будуть відкладати ікру. Укриттям може бути коряга, будиночок, корали або будь який предмет декору, що не виділяє шкідливі речовини. Через те, що анциструс веде придонний спосіб життя та досить миролюбний, то може вжитися з більшістю видами риб.

При правильному догляді за акваріумом навіть у акваріуміста-початківця не має виникнути труднощів. Спершу необхідно звертати на умови існування (об'єм акваріума, параметри води та ґрунт). Особливу увагу треба приділити мешканцям акваріума, якщо вони різних видів. Адже певні риси поведінки одних риб можуть викликати стрес і навіть привести до загибелі інших. Активним та швидким рибкам буде складно вжитися з повільними мешканцями.

Таким чином підсумовуючи інформацію можна зробити висновок, що з вищевказаних представників родин Poeciliidae, Characidae та Loricariidae не всі будуть мирно співіснувати в одному акваріумі. Гупі можна тримати разом з молінезіями, анциструсами або мечоносцями, однак через схильність останніх до обкушування вуалеподібних плавців можуть постраждати самці гупі. Через свої маленькі розміри неони можуть бути об'єктом полювання для більших та активних риб, тому для них безпечними сусідами будуть молінезії або анциструси. Згадані ж представники лорикарієвих завдяки придонному способу життя не становлять загрози для більшості риб.

Список літератури

1. Шереметьєв І. І. Акваріумні риби. Київ : Рад. школа, 1989. 221 с.
2. Буднік С. В., Колосок А. М. Акваріуміст-початківець : навч. посіб. 2-ге вид. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 156 с.
3. Білявцева В. В., Мушит С. О., Сироватко К. М. Основи акваріумістики : навч. посіб. Вінниця, 2020. 233 с.
4. Куновський Ю. В., Присяжнюк Н. М., Гриневич Н. Є., Михальський О. Р. Біологія об'єктів декоративної аквакультури : методичні вказівки. Біла Церква, 2018. 58 с